

Konzultációk a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségénél

Csanádi József
Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság

Az új Munka Törvénykönyve Gyakorlati aspektusok

Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége „Az új Munka Törvénykönyve gyakorlati aspektusai” címmel 2012. január 26-én előadást és konzultációt szervezett, amelyen a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság és annak kollektív szerződés albizottsága képviselőiben vettem részt.

Az előadás és a konzultáció megtartására a rendező szervek dr. Horváth István ügyvédet, c. egyetemi docenst és dr. Dudás Katalin ügyvédet, egyetemi adjunktust kértek fel a 2012. II. félévben hatályba lépő új Munka Törvénykönyve (Mt.) ismertetésére, értelmezésére, gyakorlati végrehajtásához szükséges ismeretek átadására, a konzultációs kérdések szakavatott megválaszolására.

Tekintettel arra, hogy a 2012. II. félévében hatályba lépő új Munka Törvénykönyve jelentős mértékben átrendezi a foglalkoztatási feltételeket a munkahelyeken, az előadás és a konzultáció a helyes értelmezés és végrehajtás elméleti és gyakorlati kérdéseit, vitatott, vitatható szabályait tette érthetővé, alkalmazhatóvá.

Ennek keretében ágyazottan nem csak a munkafeltételek, de az alapelvek is jelentős mértékben változnak. A kodifikációban résztvevők szándéka, értelmezése alapján ez az új Mt.-be abból a célból került be, hogy nagyobb teret engedjenek a felek megállapodásainak.

Az előadások és a konzultáció – végső soron a konferencia – célja az volt, hogy a résztvevőket vezesse végig az Mt-t érintő legfontosabb változásokon és adjon lehetőséget a számukra, hogy kérdéseiket feltegyék a téma több évtizedes törvényhozási, ellenőrzési múlttal is rendelkező szakértőinek.

Az új Munka Törvénykönyve megváltozott szerkezete

Az új Munka Törvénykönyve szerkezetét a mellékelt ábra szemlélteti. Néhány fontos változást az alábbiakban mutatunk be.

A munkaviszony

- Új: a munkaviszony definiálása
- Kötelmek:
 - a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint (tehát: alárendelt, függő viszonyban) munkát végezni,
 - a munkáltató köteles a munkavállalót foglalkoztatni és neki munkabért fizetni.

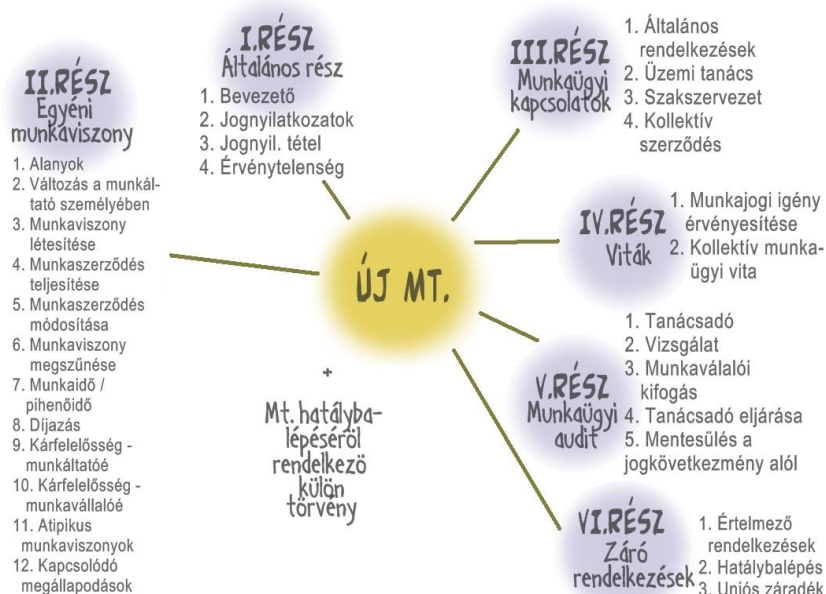
A munkaszerződés tartalma

- Kötelező elemek: munkakör + alapbér (e nélkül a szerződés nem jön létre)
- Új: a munkavégzés helyére vonatkozó törvényi rendelkezés
- Elmarad:

- a változó munkahely, a szokásosan telephelyen kívül végzett munka fogalma
- a munkahely megváltozása okozta sérelem miatti szerződés módosítás!

A konferencia eredményességét jelentős mértékben segítette az, hogy annak szervezői a szokásostól eltérő módon arra kérték egy kérdőív előzetes kitöltését, hogy megfontolják a jelentkezőktől hogy megfelelő módon orientálhassák az előadókat mondanivalójuk kialakításában.

Az előadók felhívták a figyelmet arra, hogy az átmeneti intézkedések, illetve a végrehajtási utasítások várhatóan 2012 márciusában kerülnek a parlament elé és majd csak elfogadásukat követően válhatnak hatályossá. Ez a körülmény is indokolja, hogy még az első félévben ezek értelmezésére is sor kerüljön. Ez – többek között – abból a szempontból is fontos lehet és jelentőséggel bírhat, hogy az új

Munka Törvénykönyve számos – jelenleg még – nehezen értelmezhető, vagy vitatott értelmezésű előírására adhat egyértelmű választ, megfelelő iránymutatást, mind a munkáltatók, mind a munkavállalók, mind pedig a szakszervezetek részére. Ez a körülmény mindenképpen indokolja, hogy az új Mt. hatályba lépését megelőzően ismételten áttekintésre kerüljön az ily módon

kiegészült 2012. évi I. törvény. A téma fontossága megerősíti a KÁPB eddigi törekvését, amely szerint 2011. decemberi plenáris ülésén tájékoztatót tűzött napirendjére az Mt. várható változásairól. Ez alapján célszerű a tájékoztatás, konzultáció további napirenden tartása a KÁPB számára.

Bérkompenzáció és elvárt béremelés

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége a 2012. évet érintő bérkompenzáció és elvárt béremelés tárgyában 2012. január 19-én előadást és konzultációt szervezett, amelyen a Könnnyüipari Ágazati Párbeszéd Bizottság és annak bérbizottsága képviselőjében vettem részt.

Az előadás és a konzultáció megtartására a rendező szervek *Óri Jánost*, a Nemzetgazdasági Minisztérium szakértőjét kérték fel, mint a téma egyik legszakavatottabb képviselőjét.

Az előadás főbb tartalma témakörei:

A 2012. évi bérgazdálkodáshoz, bértárgyalásokhoz szükséges, megjelent dokumentumok:

- a 298/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról,
- a 299/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet a munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés 2012. évi elvárt mértékéről és a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékéről,
- a Nemzetgazdasági Minisztérium által közzétett ÚTMUTATÓ a 2012-ben elvárt béremelésről szóló kormányrendelet gyakorlati végrehajtásának és így a szociális hozzájárulási adóból érvényesíthető adókedvezmény érvényesítésének elősegítéséhez.

Az előadó részletesen kitért és indokolta a 2012-ben bekövetkezett SZJA átrendezéséből származó változásokat.

Rámutatott, hogy a munkavállalók az SZJA átrendezése miatt nettó keresetvesztést szenvedhetnek el, amennyiben nem kerül kompenzációra. Különösen az alacsony keresetű tartományokban lehet számottevő mértékű, jelentős.

Ennek kompenzációja céljából alakította ki a kormány az ún. „elvárt béremelés” valamint az ehhez kapcsolódó járulékkedvezmény rendszerét.

2012. január 1-től a minimálbérek (93 000 Ft/hó-ra) és a szakmai bérminimum (108 000 Ft/hó-ra) jelentős mértékű emelése a gazdálkodó szervezetek számára – tekintve általában az alacsony jövedelmezőségi szín-

teket – alig-, vagy nehezen megoldható problémát jelent.

Ezen felül a rendkívüli anyagi terhek mellett, jelentősen megnöveli az ezzel kapcsolatos rendezésnek, nyilvántartásnak, dokumentálásnak adminisztratív terheit a vállalkozásoknál. Különösen érvényes lehet ez a kis- és középvállalkozások területén, ahol a téma humánpolitikai, munkajogi, bérgazdálkodási szakértői nem állnak rendelkezésre, az érintettek aránya pedig valószínűsíthetően jóval nagyobb, mint a több munkavállalót foglalkoztató közepes, illetve nagyobb vállalkozásoknál.

A fentieken kívül az előadó tájékoztatta a résztvevőket arról, hogy kimunkálás alatt van egy további pályázaton alapuló kompenzációs rendszer, amelynek közzétételére, valószínűsíthetően márciusban kerülhet sor.

Ennek keretében a kormányzat központi forrásból nyújtana vissza nem térítendő támogatást az első 5 %-ig elvárt bérfejlesztéshez, azon vállalkozások számára, amelyek nehezen, vagy egyáltalán nem tudnák tevékenységük során ezt saját forrásból megvalósítani, alacsony jövedelmezőségi körülményeik, vagy átlagosnál magasabb arányú munkaigényességi sajátosságaiak folytán.

Az előadást követő konzultáción rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott a végrehajtás technikai menetét, nyomon követését és ellenőrizhetőségét érintően.

Az előadó részletes értelmezést és magyarázatot adott valamennyi felmerült konzultációs kérdés tekintetében. Ezek a végrehajtással kapcsolatos rendeletekkel együtt jelentős mértékben segítik, járulnak hozzá ahhoz, hogy a Könnnyüipari Ágazati Párbeszéd Bizottság hatáskörében lévő gazdálkodó szervezetek, érdekvédelmi szervezetek indokolt és szükséges esetben szakmai eligazításhoz jussanak.

Az előadás és a konzultáció rendkívül hasznos volt, a szabályok és az eljárás megértésében. Célszerűnek látszik az, hogy a Könnnyüipari Ágazati Párbeszéd Bizottság plenáris ülésének napirendjén ezen téma segítségnyújtás, illetve monitoring céljából szerepeljen.